

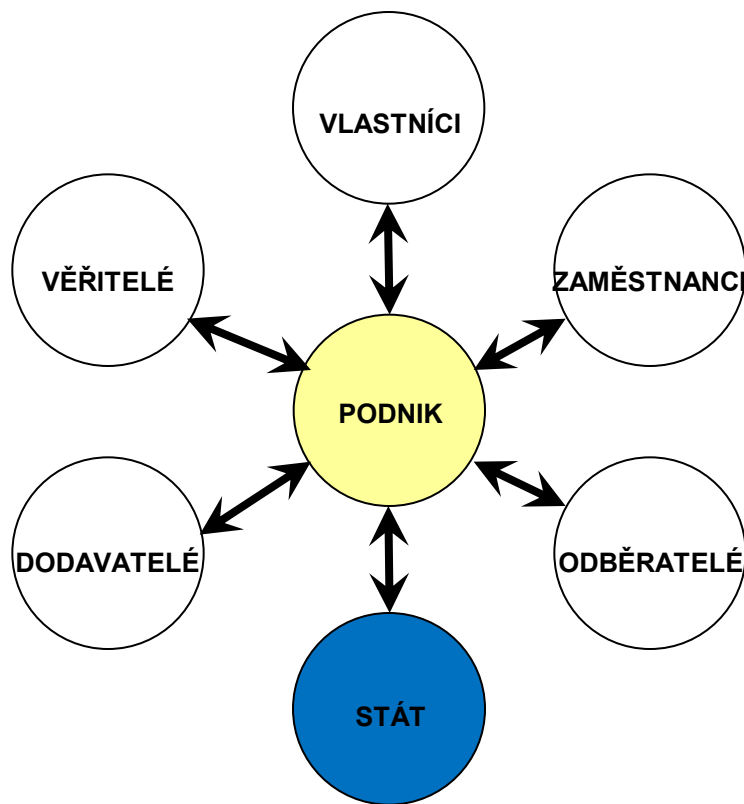
Téma 9:

Řízení vztahu podniku ke státu

Ladislav Blažek

1. Stát jako stakeholder
2. Stát jako mocenský orgán
3. Stát jako partner podniku
4. Podnik jako partner státu
5. Deklarovaná a skutečná moc státu

1. Stát jako stakeholder

Pod pojem „stát“ zahrnujeme též regionální a municipální orgány veřejné správy a samosprávy.

Vklad: Veřejné statky, právo, bezpečnost, infrastruktura, různé formy podpory.

Očekávání: Řádné odvádění daní a plnění dalších povinností daných právními předpisy, zajišťování zaměstnanosti, pomoc při rozvoji infrastruktury, sponzorování veřejně prospěšné činnosti a pod.

Moc: Moc daných orgánů, ať na úrovni obce, regionu či centra, vyplývá jednoznačně z jejich pravomoci vydávat právní předpisy a ze schopnosti přinutit podnik k jejich respektování.

2. Stát jako mocenský orgán

Povinnosti podniku vůči státu:

- placení daní, odvodů, poplatku apod.
- oznamovací povinnost v ekonomické oblasti, v oblasti bezpečnosti práce, životního prostředí atd.
- řada dalších povinností vyplývajících z právních předpisů.

Podnik

- může vyjednávat o způsobu uplatnění předpisů (výjimky, míra tvrdosti aj.)
- se může podílet na formulaci nových, resp. novelizaci stávajících předpisů
- může participovat na přípravě hospodářské politiky vlády

Funkce státu se rozšiřují a ve stále větší míře na nich participuje podnikatelská sféra.

3. Stát jako partner podniku

Tripartita (Rada hospodářské a sociální dohody ČR) je společným dobrovolným dohodovacím a iniciativním orgánem **odborů, zaměstnavatelů a vlády České republiky**.

Cílem tripartity je vzájemně respektovanou formou dialogu dosáhnout shody v zásadních otázkách hospodářského a sociálního rozvoje a udržet sociální smír, jako základní předpoklad pozitivního vývoje ekonomiky i životní úrovně občanů.

Oblasti:

- hospodářská politika
- pracovněprávní vztahy
- kolektivní vyjednávání a zaměstnanost
- sociální otázky a zdravotnictví
- mzdy a platy
- veřejné služby a veřejná správa
- bezpečnost práce
- rozvoj lidských zdrojů a vzdělávání
- postavení ČR v rámci EU

Vrcholným dohodovacím orgánem tripartity je Plenární schůze

Zastoupení: 7 + 7 + 7

3. Stát jako partner podniku *pokrač.*

Stát podporuje podnikání, neboť očekává

- zvýšení zaměstnanosti,
- zvýšení příjmů z daní,
- podporu, resp. spolupráci ze strany podniků při plnění svých funkcí.

Nabídka ze strany státu

Významnou roli v ČR plní agentury CzechInvest a CzechTrade podřízené Ministerstvu průmyslu a obchodu

CzechInvest přispívá k rozvoji české podnikatelské infrastruktury podporou ze strukturálních fondů EU a ze státního rozpočtu České republiky v rámci tří základních oblastí:

- Lidské zdroje a zaměstnanost
- Podnikání a inovace
- Výzkum a vývoj

Podporuje rozvoj

- domácích firem,
- českých a zahraničních investorů,
- celkového podnikatelského prostředí.

3. Stát jako partner podniku *pokrač.*

CzechTrade je agenturou na podporu exportu.

Cílem agentury je usnadnit firmám rozhodování o výběru vhodných teritorií, zkrátit dobu vstupu na daný trh a podpořit aktivity směřující k dalšímu rozvoji firmy v zahraničí.

Poskytované služby:

- Informace o systému státní podpory exportu českým podnikatelům
- Zhodnocení exportní připravenosti klienta
- Identifikace obchodních příležitostí v zahraničí
- Detailní cílený průzkum trhu (zjištění informací o konkurenci, pozice značek na trhu atd.)
- Zjištění bonity zahraničních obchodních partnerů
- Organizace obchodních jednání
- Prezentace českých firem v zahraničí aj.

4. Podnik jako partner státu

Nabídka ze strany podniku

Společenská odpovědnost podniků (Corporate Social Responsibility CSR)

Zapojení podniků do života komunity (Corporate Community Involvement CCI)

Společenská odpovědnost podniků:

Dobrovolné integrování podnikatelských, sociálních a environmentálních hledisek

PPP = profit, people, planet

Zapojení podniků do života komunity:

Dobrovolná podpora společensky prospěšných aktivit.

Jde zejména o

- poskytování finančních darů,
- sponzoring,
- firemní dobrovolnictví,
- partnerské programy, včetně programů PPP (Public Private Partnership)

4. Podnik jako partner státu *pokrač.*

Partnerství veřejného a soukromého sektoru

(Public Private Partnerships PPP) – spolupráce obou sektorů za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb.

Jde např. o vybudování a zajišťování provozu

- dopravní infrastruktury,
- administrativních budov,
- univerzitních kampusů,
- nemocnic apod.

CSR a CCI vyžadují komplexní a strategický přístup.

Efekt? Pozitivní rozvoj vztahů se stakeholdery.

5. Deklarovaná a skutečná moc státu

Teze: Stát je suverénem na svém území

Vliv globalizace: Vývojové trendy směřují k oslabování moci státu

Mezinárodní organizace

- Organizace spojených národů
- Mezinárodní měnový fond
- Světová banka
- Světová obchodní organizace

Nadnárodní seskupení regionálního charakteru

- Evropská unie
- Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN)
- Severoamerická dohoda o volném obchodu NAFTA aj

Mezinárodní nevládní organizace

- Amnesty International
- Greenpeace
- Transparency International aj.

Podniky a skupiny podniků (nadnárodní společnosti)

Demokratická pravidla
Usnesení v rámci těchto organizací jsou přijímána demokraticky, často konsensuálně. Tím samozřejmě nemá být řečeno, že mezi členy nedochází k rivalitě, ke střetům, v nejednom případě závažným, nicméně principy demokracie jsou zachovávány.

Jsou nezávislé a podporují obecné blaho.

5. Deklarovaná a skutečná moc státu pokrač.

Stát versus nadnárodní společnost

Stát je řízený demokraticky.

Slouží občanům.

Jeho působnost je teritoriálně zakotvena.

Stát plní svoji funkci v rámci svých teritoriálních hranic.

Stát je „doma“ na svém území.

NNS je řízena hierarchicky.

Slouží vlastníkům.

Její působnost teritoriálně zakotvena není.

NNS plní svoji funkci tam, kde je to pro ni ekonomicky výhodnější.

NNS není „doma“ nikde, je hostem v těch zemích, kde má svoje podniky.

Národní stát a velká nadnárodní společnost jsou vzájemně závislí partneři.

Každý z nich plní jinou funkci.

Jejich vztahy mohou být jak kooperativní, tak konkurenční.

Zdá se, že národní státy, zvláště méně ekonomicky vyspělé, se dostávají do defenzívy.

5. Deklarovaná a skutečná moc státu pokrač.

Národní státy jsou předmětem pravidelného hodnocení, které provádí specializované instituce, a to z hlediska podmínek, které státy vytvářejí pro podnikatelskou činnost, i z některých dalších hledisek.

K nejznámějším patří:

- Studie Světové banky s názvem **Doing Business Report**. Pořadí je stanoveno dle indexu snadnosti podnikání). V současnosti je hodnoceno 185 zemí. Zpracovává se od roku 2002.
- Studie Centra světové konkurenceschopnosti **The Global Competitiveness Report**. Pořadí je stanoveno dle širší soustavy kritérií. V současné době je hodnoceno 144 států. Zpracovává se od roku 1989.

Tři výhody takových „žebříčků“:

- jsou snadno pochopitelné i pro laiky
- vyvíjejí automatický tlak na reformní opatření vlád
- poskytují názornou viditelnost vzorů chování úspěšných států

1. United States
2. Singapore
3. Germany
4. Switzerland
5. Japan
6. Netherlands
7. Hong Kong
8. United Kingdom
9. Sweden
10. Denmark
11. Finland
12. Canada
13. Taiwan, China
14. Australia
15. Korea, Rep.
16. Norway
17. France
18. New Zealand
19. Luxembourg
20. Israel

21. Belgium
22. Austria
23. Ireland
24. Iceland
25. Malaysia
26. Spain
27. United Arab Emirates
28. China
29. Czech Republic
30. Qatar
31. Italy
32. Estonia
33. Chile
34. Portugal
35. Slovenia
36. Malta
37. Poland
38. Thailand
39. Saudi Arabia
40. Lithuania

1. Switzerland
2. Singapore
3. United States
4. Finland
5. Germany
6. Japan
7. Hong Kong
8. Netherlands
9. United Kingdom
10. Sweden
11. Norway
12. United Arab Emirates
13. Denmark
14. Taiwan
15. Canada
16. Qatar
17. New Zealand
18. Belgium
19. Luxembourg
20. Malaysia

21. Austria
22. Australia
23. France
24. Saudi Arabia
25. Ireland
26. Korea, Rep.
27. Israel
28. China
29. Estonia
30. Iceland
31. Thailand
32. Puerto Rico
33. Chile
34. Indonesia
35. Spain
36. Portugal
37. Czech Republic
38. Azerbaijan
39. Mauritius
40. Kuwait

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

- 1) Co je předmětem směny mezi podnikem a stakeholderem „stát“?**
- 2) Jaké faktory ovlivňují výši ingerence státu v podnikové sféře?**